

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.458/2023/4.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

SzecsKay Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe¹

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Varga Roland Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe²

A per tárgya:

sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

31.P.21.748/2023/4/II.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket e határozat meghozatalának napjától számított 60 napon belül.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes szerkesztésében megjelenő hirtv.hu internetes sajtótermékben 2023. május 13-án „A korrupciós ügyben érintett felperes is vizsgálja majd a magyarországi korrupciót” című cikk jelent meg az alábbi tartalommal.

[2] „A korrupciós botrányral érintett felperes is tagja lesz annak az uniós delegációnak, ami a korrupciót hivatott vizsgálni Magyarországon (*lead*).

[3] A Momentum EP-képviselője tagadja a vádakát, az ügy kapcsán azonban már gyanúsítás is történt: különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás

büntetéssel gyanúsítanak egy férfit. személy¹, a Fidesz EP-képviselője szerint felperesnek inkább saját cégéhez kellene elkísérnie a vizsgálóbizottságot.

[4] 2021-ben rántotta le a leplet felperesről Anonymus. Az álarcos alak szerint a momentumos politikus családi cégének és az azzal összejátszó vállalkozásoknak – gyanús körülmények között – akár több milliárd forint uniós pénz juthatott.

[5] A Momentum Európai Parlamenti képviselője azonban tagadta a vádakat. Csakhogy kiderült: már gyanúsítás is történt az ügyben. A nyomozóhatóság egy, a felperesék botrányában meggyanúsított személy érdekeltségéinél milliárdos értéket meghaladó vagyont foglalt le. A férfit milliárdos adócsalással gyanúsítják.”

[6] A felperes helyreigazítási kérelmét az alperes nem teljesítette.

[7] A felperes keresetében az alperest helyreigazítás közzétételére kérte kötelezni. Ennek módját úgy határozta meg, hogy az alperes a hirtv.hu kezdő oldalán a cikk megjelenésével azonos helyen és módon, 24 órán keresztül jelentesse meg, egyidejűleg hiperlinkkel közvetlenül tegye elérhetővé az eredeti cikket. A közzétételt mindaddig, amíg az eredeti cikk elérhető, de legalább 30 napig kérte elrendelni az alábbi tartalommal:

[8] „Helyreigazítás:

[9] A 2023. május 13. napján megjelent »A korrupciós ügyben érintett felperes is vizsgálja majd a magyarországi korrupciót« című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy felperes korrupciós ügyben érintett.”

[10] Előadta, hogy nem érintett korrupciós ügyben vagy botrányban, vele szemben nincs folyamatban ilyen eljárás.

[11] A kereset jogi indokolása körében azt fejtette ki, hogy a sérelmezett közlés a cikk címében szerepel, ezért az alperes felelőssége fokozott. Köztudomású tényként kezelte, hogy a politikusokat (különösen az ellenzéki politikusokat és pártokat) a közvélemény kiemelt figyelme övezi és az esetleges szabálytalanság gyanújának felmerülése is elegendő a negatív színben feltüntetésükhöz. A valótlan tényállítás a felperesre nézve súlyosan sérelmes, alkalmas a belé vetett bizalom megingatására.

[12] A felperes arra is hivatkozott, hogy a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.255/2023. számú perében a vizsgált cikk címéről a jogerős ítélet azt állapította meg, hogy az tényként közölte, hogy korrupciós ügyben érintett.

[13] További jogi érvként használta az Alkotmánybíróság 8/2018. (VII. 5.) AB határozata Indokolásának [30] bekezdésében foglaltakat, amelyek szerint helyes az a bírói értelmezés, amely szerint: ha a sajtócikk egésze összességében valós tájékoztatást nyújt, akkor a cikk egyes mondataiban vagy fordulataiban fellelhető kisebb pontatlanságok, valótlanosságok nem nyújtanak alapot jogi felelősségre vonásra. A [31] bekezdés szerint ugyanakkor a szóban forgó szempontokat eltérően kell érvényesíteni egy cikk címének megítélésakor. A cím nem egy a cikk mondatai vagy fordulatai között, hanem az olvasók figyelmének felkeltésében és a cikk tartalmának megragadásában központi szereppel bíró kiemelés, amelynek így adott esetben a személyiségi jogok sérelmére nézve is fokozott hatása lehet. Ez a kiemelő, hangsúlyozó szerep az írás címének önálló jelentőséget ad, amihez önálló értékelésnek kell társulnia a személyiségvédelem körében. Az írás címének megítélése ezért nem oldható fel a többi résszel való együttes értékelésben. A [32] bekezdésben az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy a cikk címe műfajából és az említett szerepéből adódóan természetes módon tartalmazhat leegyszerűsítést, pontatlanságot: mind a figyelemfelkeltés indokolt mértéke, mind a tartalom lényegi megragadásának szüksége behatárolja a címadás pontosságát. Az így előálló leegyszerűsítések, pontatlanságok jogszerűségének kérdése azonban nem azon múlik, hogy a cikk többi, kifejtő része

ellensúlyozza-e azokat, hanem azon, hogy önmagukban véve olyan pontatlanságnak tekintendők-e, amelyek nem félrevezetők vagy megtévesztők valamely lényeges információ tekintetében. A cikk egésze szempontjából fontos körülménnyel kapcsolatban ugyanis a sajtócikk címében – sajátos szerepe miatt – önmagában sem szerepelhet lényeges, megtévesztő pontatlanság, valótlanosság.

[14] Alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását indítványozta.

[15] Megítélése szerint a cikk címében és első mondatában szereplő közlés („korrupciós ügyben érintett”) nem tényállítás, hanem vélemény, okszerű következtetés. A cikk tartalmából ugyanis következtetni lehet arra, hogy a címe arról szóló vélemény, hogy a felperes családjának cége és az azzal összejátszó vállalkozások akár több milliárd forint európai uniós pénzhez juthattak. A cikk a felperesre vonatkozó konkrét tényállítást nem tartalmaz, azt közli, hogy egy (meg nem nevezett) férfit gyanúsítanak adócsalással és az ügyben vagyontárgyakat foglaltak le.

[16] Az írás címe csupán arra a visszáságra kívánt rámutatni, hogy felperes az európai uniós pénzek magyarországi felhasználását vizsgáló bizottság tagja, ugyanakkor a személyéhez köthető cégek is érintettek lehettek a korrupciós ügyben.

[17] Az alperes tehát közérdekű témát tárgyalt, a felperes pedig közszereplő, mivel a Momentum párt alelnöke és európai parlamenti képviselő. Ebből következően a személyét érintő közlések esetében fokozottabb a törési kötelezettsége.

[18] Okirati bizonyítékként nyújtotta be az alperes a cég2 cégkivonatát, amelynek a felperes tagja és vezető tisztségviselője volt 2018 januárjáig. A vállalkozás jelenleg is a felperes családjának érdekeltségébe tartozik, annak ügyvezetője a felperes apja.

[19] Csatolta a napilapban 2023. május 10-én megjelent cikket, amely szerint a felperes családjához köthető, érdekeltségébe tartozó cégek uniós pályázatokon elnyert támogatásaival kapcsolatban – adócsalás miatt – nyomozás folyik. Benyújtotta továbbá a „portál2” című internetes oldalon 2021. július 21-én megjelent cikk nyomtatott példányát, amely tartalmazza, hogy a felperes családjának tulajdonában álló és a felperes által korábban vezetett cég2 is részesült uniós pályázati támogatásban.

[20] Csatolta a Fővárosi Törvényszék P.20.053/2023/13. számú, a felperes által indított sajtóperben meghozott elsőfokú és a fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.212/2023/4. számú ítéletét, amelyben a bíróság a „felperes érdekeltségi körébe tartozó cégek” sérelmezett közlés tekintetében elutasította a felperes helyreigazítási kérelmét.

[21] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

[22] A felperest az alperes kiadója javára 45.720 forint perköltség, az állam részére 36.000 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

[23] Határozatának indokolásában az alkalmazott jogszabályok körében idézte Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) IX. cikk (2) és (6) bekezdését, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 4. § (1) bekezdését, 10. §-át, valamint a 12. § (1) bekezdését.

[24] Az Alkotmánybíróság gyakorlatából felidézte a sajtó alkotmányos küldetésére vonatkozó megállapításokat [3/2015. (II. 2.) AB határozat], a sajtó, mint a véleményformálás kitüntetett fontosságú eszközének szerepét [37/1992. (VI. 10.) AB határozat] és a véleménynyilvánítás szabadságának tartalmi körülírását [36/1994. (VI. 24.) AB határozat].

[25] A 13/2014. (IV. 18.) AB határozatba foglalt alkotmánybírósági iránymutatásra utalva figyelemmel volt arra is, hogy a közügyek megvitatása körében egy közszereplőt érintően a valóságnak megfelelő tájékoztatás igénye különösen fontossá teszi a sajtó szerepét.

[26] Megállapította, hogy a felperes közszereplő, ezért a reá vonatkozó értékítéletek esetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:44. § (1) bekezdés értelmében fokozottabb a tūrési kötelezettsége.

[27] Az űgy érdemi eldöntésénél abból indult ki, hogy a cikk közérdekű témához, a felperes közéleti tevékenységéhez kapcsolódik. A megengedett véleménynyilvánítás jogi határait illetően megállapította, hogy az uniós pályázati pénzek felhasználásával kapcsolatos, azaz közűgynek minősűlő és közérdeklődésre számot tartó kérdésben kifejtett – csekély ténybeli alappal rendelkező – vélemény közlését a közszereplő felperes köteles eltűrni.

[28] Az Alkotmánybíróság 3217/2020. (VI. 19.) AB határozata Indokolásának [38] bekezdését szem elűtt tartva megállapította, hogy a felperesnek politikusként számolnia kell azzal, hogy a 2018. januárig űgyvezetésével működő és jelenleg is családja érdekeltségébe tartozó cég uniós pénzek felhasználásával érintett tevékenységét, e cég és a hozzá kapcsolódó más vállalkozások űzleti tevékenységét is vizsgálhatják, és ez fokozottabb közérdeklődésre tarthat számot.

[29] A cikk szerzője nem azt állította, hogy felperes maga „korruptiót követett el”, vagy vele szemben büntető eljárás folyik. A cím csupán figyelemfelkeltési céllal nevezi „korruptió” űgyben érintettként felperest. Közvetett érintettsége pedig magából a cikkből megállapítható (a családja tulajdonában álló cégnek is „uniós pénz juthatott”).

[30] A Kúria precedens határozatának elvi tartalma szerint a sajtószabadság érvényesűlésének fontos része az, hogy a sajtó a tudomására jutott tényekből, adatokból következtetéseket vonhat le és erről a véleményét kifejtheti (Kúria Pfv.IV.20.849/2020/4. számű ítélet).

[31] Az elsőfokű bíróság mindezek alapján a sérelmezett közlést valós ténybeli alapon nyugvó következtetésnek tekintette, utalva arra, hogy az értékítélet is megjelenhet tényből, tényre következtetés formájában, állításként megfogalmazva.

[32] A sajtó-helyreigazítás azonban az Smtv. 12. § (1) bekezdéséből következűen csak a tényekre vonatkozhat, helyreigazításnak a valótlan tények állítása, híresztelése, vagy a valós tények hamis színben feltűntetése esetén van helye. A jogi rendelkezés értelmezése alapján akkor igényelhető alappal a sajtó-helyreigazítás, ha a valós tényekből levont következtetés ténybelileg megalapozatlan, vagy ha sérti a logika szabályait.

[33] Az Alkotmánybíróság 8/2018. (VII. 5.) AB határozat [30] és [32] bekezdésében foglaltaknak nem tulajdonított jelentűséget. Ezt azzal indokolta, hogy a döntés egy becsűlet védelméhez és az emberi méltűsághoz fűzűdű jog megsértésének megállapítása iránti perben hozott konkrét bírósági határozat alaptörvénybe űtközű voltát állapította meg a szólásszabadság és a személyiségi jogvédelem űtközésének feloldása alkotmányjogi mérlegelésével. Az űgy az elsőfokű bíróság megítélése szerint a jelen perbelivel hasonlatosságot nem mutatott, a cikk címe „Kényszerítés miatt nyomoznak ... pűspűk ellen” konkrét és valótlan tényállítást tartalmazott. Jelen esetben pedig a cikk címében közűlt korruptió űgybeni „érintettség” ugyan közvetett érintettség, de csekély ténybeli alapja van.

[34] A Fűvárosi Ítéltábla 2.Pf.20.255/2023/4. számű határozatát pedig a felperes nem csatolta, ezért e hivatkozását a bíróság súlytalanának tekintette.

[35] Megjegyezte, hogy a politikus felperesnek van lehetűsége a sérelmezett közléssel kapcsolatos álláspontját a közvélemény elűtt kifejtteni.

[36] A pervesztes felperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdés alapján kötelezte az alperes perköltségének megfizetésére. Annak összegét a pertárgyérték és a bírósági eljárásban megállapítható

ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (1) és (2) bekezdés a) pontja alapján határozta meg.

[37] A feljegyzett 36.000 forint eljárási illeték megfizetésére a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2. § és 3. § alapján kötelezte a felperest.

[38] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett.

[39] Jogorvoslati kérelme az elsőfokú ítélet kereset szerinti tartalommal történő megváltoztatására és az alperes kiadójának első- és másodfokú perköltségben marasztalására irányult.

[40] A másodfokú bíróság által gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjában határozta meg.

[41] Anyagi jogi jogszabálysértésként az Smtv. 12. § (1)-(2) bekezdését és a Pp. 495. § (2) bekezdés c) pontját jelölte meg.

[42] Bejelentette, hogy több sajtó-helyreigazítási pert indított olyan médiaszolgáltatókkal szemben, amelyek valótlanul állították, hogy személyében pénzügyi csalás részese, vagy személyében érintett bármilyen adóhatósági eljárásban. Ezt követő fellebbezési érvelését a korábbi ítéletekben foglalt bírósági megállapításokból és jogi indokokból állította össze a következők szerint.

[43] A Fővárosi Törvényszék előtt 39.P.22.417/2022. számon folyt ügyben az elsőfokú ítélet indokolásának [38] bekezdésében foglalt megállapítás arra vonatkozott, hogy a politikai szereplőkkel szemben alkalmazandó „tág határokba sem fér bele az a felperes – adott esetben büntetőjogi megítélés alá tartozó – pénzügyi csalására vonatkozó, semmivel sem alátámasztott állítás.” A „sajtóközlemény felperes által kifogásolt tényállításának valóságát az alperes köteles bizonyítani, így az alperest terhelte a sajtóközlemény felperes által kifogásolt tényállítása valóságának a bizonyítása, azaz annak bizonyítása, hogy a felperes uniós csalásával kapcsolatban derült ki bármilyen részlet.”

[44] A Fővárosi Törvényszék nem tartotta „összemoshatónak” a felperes személyét a családjához köthető gazdasági társasággal. Az elsőfokú bíróság kizárta, hogy az alperes a sérelmezett cikk címében a valós tényekből vont le okszerű következtetést, mivel a cikk címe a felperes és nem egy családtagjának csalására vonatkozott.

[45] A Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.815/2022/4. számú ítélete indokolásának [12] bekezdésében hangsúlyozta, hogy a vonatkozó cikk címe, amely értelmében a felperes pénzügyi csalás részese, magas konkrétsági szinten tényt közvetít az átlagolvasó felé, „véleménynyilvánító jelleget nem lehetett tulajdonítani neki.”

[46] A „önállóan vizsgálандó cikk címe pedig {Alkotmánybíróság 8/2018. (VII. 5.) AB határozat [30]-[32]} konkrétan és kizárólag felperest nevezi meg az állított európai uniós csalás érintettjeként. Erre tekintettel – az alperes előadásával szemben – a címbeli közlés nem a felperes családjára vonatkozik, ilyen értelmezés fel sem merülhet az átlagolvasóban.”

[47] A felperes ugyancsak az igényérvényesítés mellett döntött egy azonos tárgyban fél évvel később megjelent cikk vonatkozásában. A sérelmezett közlés a jelen perbelivel megegyezően az volt, hogy a felperes személyében adóhatósági eljárás érintettje.

[48] A Fővárosi Törvényszék 66.P.20.669/2023/5. számú ítéletének indokolása [18] bekezdésében megállapította, hogy „a sérelmezett közléseket azért nem tekintette ténybeli alappal bíró értékítéletnek, mivel a sérelmezett közlés átlagolvasó általi értelmezése alapján a felperest is érintő adóhatósági ügy olyan ügy, amelyben (más vagy mások mellett) a felperes az eljárás alá vont személy, vagy pedig az ő cégét vonták eljárás alá. A »felperest is érintő ügyben« közlés átlagolvasó szerinti értelme tehát nem az, hogy a felperes valamikor a múltban, bármilyen kapcsolatban állt valamely céggel, hanem a közlés valódi jelentése az,

hogy a cikkben említett adóhatósági eljárás valamilyen formában a felperes ellen irányul, vagy a felperes személyét vagy az általa tulajdonolt céget érinti.”

[49] „Az a körülmény, hogy létezik olyan cég, amelynek korábban a felperes vezető tisztségviselője volt, és ezzel a céggel kapcsolatban adóhatósági vagy bármely más eljárás van folyamatban - a kifejtettek alapján - nem alapozza meg az alperesi közlés valóságtartalmát, mert annak megfogalmazása és az átlagolvasó által értett tartalma szerint maga az adóhatósági ügy érinti a felperest.”

[50] A Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.255/2023/4. számú, helybenhagyó ítélete indokolásának [17]-[18] bekezdéseiben a korábbi ügyben kifejtetteket részben megismételve kihangsúlyozta, hogy a cikk címe és a felperesre vonatkozó szövegrész kontextusa magas konkrétsági szintű. „Az írás magas valószínűségű eseményként közli, hogy a felperes »belekeveredett« és »érintett« az uniós pénzügyi csalásban, annak magyar szálaként.”

[51] A felperes a jelen ügyre vonatkozóan nem vitatta, hogy az uniós pályázati pénzekkel kapcsolatos állítások közügynek minősülnek, amilyen körben a felperest fokozott túrési kötelezettség terheli. Kérte azonban figyelembe venni a Fővárosi Törvényszék 39.P.22.417/2022/8. számú ítéletében foglaltakat, amely szerint a politikai szereplőkkel szemben alkalmazandó tág határokba sem fér bele a pénzügyi csalásra vonatkozó, semmivel sem alátámasztott állítás. A fent ismertetett, a jelen perben sérelmezett közléssel tartalmilag egyező példákat elemző bírói gyakorlat egységes a tekintetben, hogy a pénzügyi csalásban, avagy korrupcióban való állítólagos érintettség magas konkrétsági szinten tényt közvetít az átlagolvasó felé, „véleménynyilvánító jelleget nem lehetett tulajdonítani neki”.

[52] Az írás – többek között – azt állítja, hogy a korrupciós botrányral érintett felperes is tagja lesz annak az uniós delegációnak, ami a korrupciót hivatott vizsgálni Magyarországon, valamint, hogy ugyan tagadja a vádakat, de az ügy kapcsán azonban már gyanúsítás is történt.

[53] Következésképpen a sérelmezett cikk kifejezetten egy belföldi büntetőeljárásból származó nyomozói megállapításra hivatkozik. Ezt az értesülést valós és – a cikk címe szerint – bizonyítékkal alátámasztott tartalomként közvetíti az olvasói felé.

[54] Az Alkotmánybíróság 8/2018. (VII. 5.) AB határozatának Indokolása [30]-[32] bekezdéseiben foglaltakból tévesen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy a cikk címében szereplő, a felperes személyét érintő kijelentés az érintett cikk tartalmának fényében közvetetté válik, amelynek következtében „az átlagolvasó sem vonhat le a felperes személyére nézve konkrét következtetést.”

[55] Az Alkotmánybíróság kifejezetten az egyes cikkek címeiben szereplő lényeges információk tekintetében rögzíti határozatában, hogy a „leegyszerűsítések, pontatlanságok jogszerűségének kérdése azonban nem azon múlik, hogy a cikk többi, kifejtő része ellensúlyozza-e azokat, hanem azon, hogy önmagukban véve olyan pontatlanságnak tekintendők-e, amelyek nem félrevezetők vagy megtévesztők valamely lényeges információ tekintetében. A cikk egésze szempontjából fontos körülménnyel kapcsolatban ugyanis a sajtócikk címében – sajátos szerepe miatt – önmagában sem szerepelhet lényeges, megtévesztő pontatlanság, valótlanság.” Következésképpen a sérelmezett cikk címével szemben pont, hogy magasabb fokú elvárhatósági szintet fogalmaz meg a jogalkalmazó, nem pedig megengedőbb arra való tekintettel, hogy pusztán figyelemfelhívás a célja.

[56] A jelen kor online térben megjelenő médiafogyasztási szokása ugyanis az, hogy az átlagolvasó az esetek túlnyomó többségében pusztán a cikkek címeit és nem azok tartalmát olvassa el.

[57] Egyebekben a cikk címében tényre való következtetés fogalmilag kizárt, hiszen a cikk címe mindennemű szövegkontextus nélküli, a lényeges információkat összegző szöveg.

[58] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását indítványozta. Ez utóbbi összegét az Ükr. szerint mérlegeléssel, az áfa hozzászámításával kérte meghatározni.

[59] Álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban csatolt bizonyítékok és előadott indokok, valamint az elsőfokú ítélet indokolása alapján is kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes által sérelmezett közlés okszerű következtetésnek, valós ténybeli alapon nyugvó értékítéletnek, véleménynek minősül közérdeklődésre számot tartó témát érintően, amelyet a közszereplő felperes tűrni köteles. A véleménnyel szemben az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján helyreigazításnak nincs helye, ezért a felperes keresete alaptalan.

[60] A felperes mind a keresetében, mind a fellebbezésében a sérelmezett közlést a kontextusából kiemelve értékelte. Fellebbezésében számos bírósági ítéletre hivatkozott a keresetének alaposágát illetően, ezen túl érdemben nem támadta az elsőfokú ítéletet. Egyfelől a hivatkozott ítéletek a jelen másodfokú bíróságot nem kötik, másrészt a fellebbezésben előadottakból nem állapítható meg az alperes védekezése és az alapjául szolgáló bizonyítékok sem. A más ügyben sérelmezett közlések, valamint a cikkek teljes tartalma is eltérő a jelen perben vizsgálttól.

[61] Az elsőfokú bíróság a jelen ügyben a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben értékelte, más sajtószervek elleni perben hozott döntések a cikkek teljes tartalmának értékelése és összehasonlítása nélkül nem hasonlíthatók össze.

[62] A fellebbezés alaptalan.

[63] Az elsőfokú ítéletnek nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése ezért a felülbírálat annak teljes terjedelmét átfogta a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között [Pp. 370. § (1) bekezdése]. A másodfokú határozathozatalra a Pp. 376. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívüli eljárásban került sor.

[64] A felperes a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjára alapította. A per érdemét illetően a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés levonását, a megállapított tények másként minősítését [Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja], tehát az elsőfokú bíróság jogkérdésben való állásfoglalását támadta. A Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja alapján gyakorolható felülbírálati jogkörhöz illeszkedő jogi érvelést azonban nem adott elő. Ez a tény kizárta az utóbbi hivatkozás alkalmazását.

[65] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta és az alkalmazandó jogszabályokat megfelelően értelmezte, helytálló jogi következtetést vont le. Érdemben helyesen, az ítélkezési gyakorlatnak is megfelelően eljárva tulajdonított meghatározó jelentőséget az alapjogi összefüggések vizsgálatának.

[66] Az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozatában kiemelte, hogy amennyiben a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezzi {Indokolás [39]}. Az Alkotmánybíróság egy másik elvi megállapítása, hogy a szólásszabadság különleges védelmet követel akkor, amikor a közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti. A közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás és a rá vonatkozó védelem fókuszában elsődlegesen nem a szólással érintett személyek státusza áll, hanem az, hogy a megszólaló valamely társadalmi, politikai kérdésben fejtette ki nézeteit {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [47]}.

[67] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az írás témája közérdeklődésre számot tartó kérdést érint. A felperes politikusként, az Európai Parlament

képviselőjeként közszereplőnek minősül, az uniós pénzekkel kapcsolatos adócsalás témája pedig közérdeklődésre tart számot.

[68] Az Európai Unió forrásokat érintő adócsalási ügyek, azok magyar vonatkozásai, az ezzel kapcsolatban indult hatósági vizsgálat, a hazai politikai élet szereplőinek esetleges érintettségét felvető sajtóanyag a köz érdeklődésére számot tartó téma, közügynek tekinthető. A felperes a Momentum Mozgalom politikusaként és uniós parlamenti képviselőjeként a közélet rendszeres szereplője. Ezért a jogvita alapjogi érintettsége miatti érdekösszemérés során a felperes fokozott tűrési kötelezettségét figyelembe kellett venni a Ptk. 2:44. § (1) bekezdése értelmében.

[69] Az elsőfokú bíróság a PK 12. számú állásfoglalás szempontrendszerre mentén, a Kúria követendő gyakorlatához illeszkedve, helyesen értelmezte a sérelmezett kijelentés tartalmát. Annak értékelése során a másodfokú bíróság is jelentőséget tulajdonított a Kúria jogértelmezésének, amely szerint „a sajtószabadság érvényesülésének fontos része az, hogy a sajtó számára adott legyen annak lehetősége, hogy a tudomására jutott tényekből, adatokból következtetéseket vonjon le és erről kifejtse véleményét” (a Kúria Pfv.IV.20.849/2020/4. számú ítélete). A törvényszék vizsgálata kiterjedt arra is, hogy mi jut el a témában átlagosan tájékozott olvasóhoz a sérelmezett kijelentések útján {Indokolás [22]}.

[70] A három szöveges bekezdésből és a végébe ágyazott videóból álló cikk a felperes családjának vállalkozásaival kapcsolatos közérdekű témát tárgyalja. Megemlíti a közbeszédben „Anonymus”-ként ismertté vált személy 2021-es, leleplező célú beszámolóját („momentumos politikus családi cégének és az azzal összejátszó vállalkozásoknak – gyanús körülmények között – akár több milliárd forint uniós pénz juthatott”). Az írás a felperes családi kapcsolatai révén fennálló érintettségéről szóló kijelentéseket tesz a családi vállalkozások által igénybe vett európai uniós támogatásokkal kapcsolatban. Kijelenti, hogy „az ügy kapcsán azonban már gyanúsítás is történt: különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntetével gyanúsítanak egy férfit”. Megjeleníti (első bekezdés első tagmondata), majd megismétli (harmadik bekezdés első mondata), hogy a felperes tagadja a felhozott vádakát. Azzal azonban szembeállítja, hogy „már gyanúsítás is történt az ügyben. A nyomozóhatóság egy, a felperesék botrányában meggyanúsított személy érdekeltségeinél milliárdos értéket meghaladó vagyont foglalt le. A férfit milliárdos adócsalással gyanúsítják”.

[71] Az írásba kapcsolt videó kezdetén a hírolvasó megismétli a cikk három szöveges bekezdését, majd a néző elé tárja az „Anonymus” által közzétett videónak a témára vonatkozó részletét (a felperes családjának vállalkozása és a vele összefonódó más cégek nagy összegű uniós és közbeszerzési pénzekhez jutottak). A videó személy1 Európai Unió parlamenti képviselő televíziós interjújában elmondott véleményével folytatódik (a felperesnek a politikus szerint inkább a saját cégeihez kellene elvinnie a magyarországi korrupciót vizsgáló uniós bizottságot), majd a felperes két különböző időpontban adott reakcióját jeleníti meg, amelyek lényege, hogy tagadja a felhozott vádakát, azt állítja, hogy személyében nem kapcsolódik semmilyen korrupciós ügghöz.

[72] Ezután hangzik el a narrátortól, hogy a következő héten a korrupciós ügyben érintett felperes Magyarországra utazásának célja a korrupció vizsgálata lesz. A következő képsor személy2 miniszter sajtótájékoztatójának részlete, amelyben felhívja a figyelmet a korrupciós ügyek kivizsgálásának fontosságára és megemlíti a Momentumot körülölelő korrupciós jelleget.

[73] Sem a kijelentés, sem a cikk végébe ágyazott videó nem tartalmaz olyan állítást, hogy a felperes saját személyében követett el uniós adócsalást, illetve azt sem állítja, hogy őt büntetőeljárás hatálya alá vonták. A különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette miatt indult büntetőeljárás ténye azonban közismert. Azzal összefüggésben a

milliárdos értékű lefoglalás és egy meg nem nevezett személy gyanúsítása – mint a büntetőeljárásból származó információ – is ismert, amelyet a közérdekű ügyben megszólalók egyike sem cáfol.

[74] A „korrupciós botrányban érintett” jelző egyértelműen a cikk szerzőjének a rendelkezésre álló valós információk és a további, a sajtó által tárgyalt körülmények értelmezéséből levont (nem feltétlenül helyes) következtetése, amely a jelen esetben negatív értékítéletként jelent meg.

[75] A címben szerepeltetett közlésnek kétségkívül figyelemfelhívó jellege van, a felperes azonban okszerűtlenül érvelt azzal, hogy a cikk címében következtetés megjelenítése fogalmilag azért kizárt, mert a cikk címe mindennemű szövegkontextus nélküli, a lényeges információkat összegző szöveg. A perbeli cikk szerkesztése tipikus: megelőlegezi a szerzőnek a később kifejtettekkel kapcsolatos, azokon alapuló következtetését.

[76] Az Alkotmánybíróság 8/2018. (VII. 5.) AB határozatában kifejtettek szerint a cím sajátossága, hogy alapvetően a figyelemfelkeltést szolgálja, illetve természeténél fogva tartalmazhat bizonyos fokú leegyszerűsítést, pontatlanságot is {Indokolás [32]}. A perbeli esetben az alkalmazott cím tartalmilag nem haladja meg ezt a határt.

[77] A személyeket, vagy cégeket egymással konkrétan meg nem határozott kapcsolatba hozó közlés határozott tényállításnak nem tekinthető. A „korrupcióval érintettség” a tényállítással terhelt értékítéletek körébe tartozik, amelyek esetében, a bizonyítás legfeljebb arra vonatkozhat, hogy a közlések alapjául szolgáló tények valóság-e.

[78] Mindezek alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes által sérelmezett kijelentés valós ténybeli alapon nyugvó következtetés, értékítélet. Sajtóhelyreigazítás pedig csak tényekre vonatkozhat, annak alapjául valótlan tények állítása vagy híresztelése, illetve való tények hamis színben feltüntetése szolgálhat.

[79] A Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.815/2022/4. számú határozatában foglalt megállapítások a jelen ügyben irrelevánsak, mert – azon kívül, hogy a felülbírálat a jelen perbelitől eltérő tartalmú közléseket érintett – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés *b*) pontjának és a Pp. 346. § (5) bekezdésének egybevetett értelmezéséből következően, a bíróságok számára a Kúria közzétett határozatai szolgálnak a joggyakorlat irányítójául. A „Kúria közzétett határozata” pedig azt a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatot jelenti, amelyet a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése alapján a Kúria 2012. január 1-je után hozott, és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében is közzétett. A Pp. 346. § (5) bekezdéséből következően a bíróságnak az e döntésektől – és nem az alsóbb fokú bíróságok konkrét döntéseitől – való eltérést kell ítéletében megindokolnia.

[80] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[81] A fellebbezés eredménytelen, az alperes az első- és a másodfokú eljárásban is pernyertes. A Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a fél a perköltsége megtérítését annak felszámításával kérheti. A (2) bekezdés szerint a felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, a felmerülés lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel, és mindezeket a felszámítással egyidejűleg – szükség szerint – okirattal is igazolni kell. A bíróság által az eljárást befejező határozatban meghatározható költség az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással is felszámítható. Az alperes a másodfokú eljárási szakra vonatkozó költségigényét a jogszabályi rendelkezésre utalással számította fel, a felszámítás azonban nem volt a jogszabálynak megfelelő. Az alperes meg nem határozható pertárgyértékű ügyben az Ukr. 3. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a felmerült munkaórák számát nem jelölte meg, így nem

szolgáltatta a bíróság mérlegelésének alapjául szolgáló adatokat. Ezért perköltséget a másodfokú bíróság sem állapított meg részére.

[82] A személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog, az 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 39. § (2) bekezdés c) pontja, valamint a 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére a másodfokú bíróság szintén a felperest kötelezte a Pp. 101. § (1) bekezdése, a 102. § (1) bekezdése, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése értelmében.

[83] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

[84] A másodfokú bíróság tájékoztatja a felperest, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesz eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2023. október 24.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

Dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró